

[Ømann.]

heri skal se et forsøg på en ansvarsfordeling. Dette er en sag, der er for omfattende til, at den kan klares ved, at man udvælger sig et bekvemt offer, eller ved, at man laver småreformer af den i regeringserklæringen omhandlede karakter.

Vi har opdelt vor forespørgsel i tre områder, hvor vi mener der er alvorlig grund til afklaring og reform.

Først administrationens forhold til bevilningspraksis. Her skulle jo de indførte rammebevillinger have givet et friere råderum for administrationen og skabt en klarhed. Men se om det er sket! Er det nogen steder nedfældet på godt dansk, hvad en rammebevilling egentlig er, og hvornår der uanset overholdelse af rammen skal ske forelæggelse for finansudvalget? Vi har jo set, at uanset at der eksisterer en ramme, sker der i mangfoldige tilfælde forelæggelse af sagerne. Det er en gennemhulning af rammebevillingssystemet, det er en forflygtigelse af det ansvar, som man har villet bygge ind i dette system. Kildeskattehussagen har i hvert fald afsløret, at der må være berettiget tvivl mange steder i styrelserne om, hvordan rammebevillinger egentlig skal håndteres.

Men sagen rejser også det vigtige spørgsmål, om staten overhovedet på økonomisk forsvarlig måde kan foretage retshandler med private, når det skal ske under forbehold af finansudvalgets godkendelse i hver enkelt sag og forud. Bliver handlerne ikke ufordelagtigere af denne besværlige procedure? Hvis svaret er ja, som jeg mener det må blive, ja, så melder sig spørgsmålet, om man er parat til at betale denne pris for finansudvalgets forhåndskontrol, for den parlamentariske kontrol, eller om man vil sætte staten i stand til at disponere forretningsmæssigt, dvs. handle i det øjeblik, chancen er der og prisen er rigtig, og så nøjes med en efterfølgende, men desto mere effektiv kontrol.

Man kan efter min opfattelse nærme sig bedre løsninger ad to veje. I de sager, der er af en sådan kvalitet, at en forhåndskontrol er påkrævet, må finansudvalget gøres mere mobilt. Det må kunne træffe afgørelser hurtigere. Et underudvalg kan ikke tegne og forpligte hele udvalget, ganske som hele udvalget ikke kan forpligte hele folketinget,

selv om det altså kan gøre en minister, der har fået et ja i finansudvalget, ansvarsfri, men et snævrere udvalg; et underudvalg med fuld partirepræsentation; kunne nok gøre nogen nytte. Finansminister Poul Møllers stikbrev til vigtigere medlemmer af udvalget var ikke i formen noget pålæg om at bevilge. Det blev vel nok ikke misforstået, men brevet viser klart, at der er behov for en livligere forretningsgang for forhåndstilsagn, selv om jeg for mit vedkommende må anse fremgangsmåden for at være ganske forkastelig.

Disse større krav til finansudvalgets mobilitet kan passende opvejes af, at man giver afkald på forelæggelse af klare dispositioner, hvor det drejer sig om at gennemføre den bedste tekniske og økonomisk mest forsvarlige løsning af en opgave, der i forvejen er forudsat løst. Her må den efterfølgende kontrol til gengæld gøres reel. Men jeg vil da sige, at jeg vil nære betænkelighed ved i dag at slække på forelæggelseskravet, efter at det så håndfast er åbenbart, at staten ikke råder over organer, der er indrettet på at løse de stillede opgaver.

Dernæst har vi rejst spørgsmålet om ansvarsforholdene og også kompetenceforholdene både inden for de enkelte ministerier og i forholdet mellem ministerierne. For her viser beretningen jo et syndigt rod. Ministeren har det endelige ansvar, siges det i ministeransvarlighedsloven. Er der nogen som helst realitet i dette? Er det andet end en fiktion, at en nyligt tiltrådt finansminister eller boligminister skal kunne gardere sig imod, hvad der foregår i hans ministeriums irgange?

Men han kan holde sig til sine departementschefer, kunne man hævde. Og her er der jo det mærkelige, at alle steder, hvor en departementschef er nævnt i beretningen, er det gået galt. Den ene erindrer ikke et pålæg om at fremme sagen, den anden henlægger sagen, fordi han vil have officiel besked fra naboministeriet, den tredje glemmer at sende denne depeche af sted. Sagen trives simpelt hen ikke på departementschefplanet. Når det altså drejer sig om at gennembyrde ministerierne vertikale lydure, opstår der vanskeligheder med en så åbenbart lille og i forhold til de andre gøremål ubetydelig sag.

Der er vel kun én løsning på dette her,